

83829 - Ölümler için namazın keffâretinin veya Kur'an okumanın hükmü

Soru

Benim babam vefat etti. Hayatının son dört yılında hasta idi. Vefat edeli bir ay oldu ve 52 yaşındaydı. Kan pıhtılaşması sebebiyle hareket edemeyen veya hareket edemeyen bir hasta idi. Bunun yanında şeker hastalığı ve yüksek tansiyonu da vardı.

Onun için namaz keffâretinin olup-olmadığını öğrenmek istiyorum. Zirâ bazı hocalar bunun (namaz keffâreti) olduğunu söylemektedirler. Yani; bazı hocalar vasıtasıyla üzerine Kur'an okumak sûretiyle yapılmaktadır. Bunu yapan da bu hocaların kendileridir. Bu konuda bazı görüşler ise buna aykırıdır.

Sizden şu sorunun cevabını öğrenmek istiyorum:

Babamın bu tehlikeli hastalığı sebebiyle ölmeden önceki son günleri için keffâret var mıdır yok mudur? Hocaların dedikleri gibi kendisine namaz keffâreti var mıdır?

Detaylı cevap

Allah'a hamd olsun.

Hamd, yalnızca Allah'adır.

Birincisi:

Kur'an okumak, sadece bedenle yapılan bir ibâdetlerden birisidir. Ölünün üzerine Kur'an okumasına karşılık ücret alınması câiz değildir. Kur'an okuyan kimseye bu ücreti ödemek de câiz değildir. Ayrıca bu davranışta ecir yoktur. Bu durumda ücreti alan da, veren de günahkârdır.

Şeyhulislâm İbn-i Teymiyye -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"Ölünün üzerine Kur'an okuması için okuyan kimseye ücret vermek ve sevabını ölüye bağışlamak sahih değildir. Çünkü imamlardan hiç birisinden böyle bir şey nakledilmemiştir. Bir mal karşılığında Kur'an okuyan kimseye sevap yoktur ki ölüye ne bağışlasın?"

Bu konuda temel kâide şudur:

İbâdetler, yasak (nehiy) üzerine binâ edilmiştir. Dolayısıyla meşrûiyetine delâlet eden bir delil olmadıkça hiçbir ibâdet yapılamaz (edâ edilemez).

Nitekim Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ فَإِنْ تَنَازَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ وَالرَّسُولِ إِنْ كُنْتُمْ
[تُوْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ذَلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا] سورة النساء الآية: 59

"Ey îmân edenler! Allah'a itaat edin. Rasûle de (hak olarak getirmiş olduğu şeylere) uyun. (Allah'a isyanı emretmediği sürece) sizden olan idârecilere de itaat edin. Aranızda herhangi bir konuda anlaşmazlığa düşerseniz, gerçekten Allah'a ve âhîret gününe îmân ediyorsanız, o konuda hüküm vermek için, onu Allah'(ın kitabı Kur'an)a ve elçisi (Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in sünneti)ne götürün. Allah'(ın kitabı Kur'an)a ve elçisi (Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in sünneti)ne götürmek; sizin için (ayrılığa düşüp görüşlerinize hareket etmenizden) daha hayırlı, sonuç bakımından da daha güzeldir."[\[1\]](#)

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- de bu konuda şöyle buyurmuştur:

[مَنْ عَمَلَ عَمَلًا لَيْسَ عَلَيْهِ أَمْرُنَا فَهُوَ رَدٌّ.] رواه البخاري م مسلم

"Her kim,işimiz (dînimiz) üzere olmayan bir amel işlerse, o işlediği amel reddolunmuştur (bâtıldır ve ona itibar edilmez)."[\[2\]](#)

Başka bir rivâyette Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur

[مَنْ أَحَدَثَ فِي أَمْرِنَا هَذَا مَا لَيْسَ مِنْهُ فَهُوَ رَدٌّ.] متفق عليه

"Her kim, bu işimizde (dînimizde) onda olmayan bir şeyi ona ihdâs eder (açık veya gizli Kur'an ve sünnette aslı olmayan bir şey getirir)se,o ihdâs ettiği şey, kendisine reddolunmuştur (yani o amel, sahibine îade olunur)."[\[3\]](#)

Bu davranışı (ölü için Kur'an okuyan kimse kiralamayı), Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-

veya ashâbından birisinin yaptığını bilmiyoruz. Yolların en hayırlısı, Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in yoludur. İşlerin en şerlisi ise, dînde sonradan çıkarılan yeniliklerdir. Her türlü hayır ve iyilik, güzel kasıt (niyet) ile birlikte Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in getirmiş olduğuna itibâ etmektedir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

[وَمَنْ يُسَلِّمْ وَجْهَهُ إِلَى اللَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَى...] [سورة لقمان من الآية: 22]

"Kim iyilik yaparak kendini Allah'a teslim ederse, şüphesiz en sağlam kulpa tutunmuştur." [4]

Başka bir âyette şöyle buyurmuştur:

[بَلَى مَنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَلَهُ أَجْرُهُ عِنْدَ رَبِّهِ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ] [سورة البقرة الآية: 112]

"Hayır, iş öyle değil! Kim muhsin olarak yüzünü Allah'a döndürürse (Allah'a hakkıyla kulluk ederse), onun ecri Rabbi katındadır. Öyleleri için ne bir korku vardır, ne de üzüntü çekerler." [5]

Her türlü şer de Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in getirdiği şeylere aykırı davranmak ve Allah Teâlâ'nın rızâsından başka bir kasıtle (niyetle) bir ameli yapmaktır." [6]

(Soruda geçen) bu namaz keffâretinin dînde bir aslı yoktur. Bu davranış, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in yapmadığı, yapmaya da teşvik etmediği ve ashâbından hiç kimsenin de yapmadığı yerilen bir bid'attır. Böyle olan bir şeyi de mü'minin yapması gerekmez.

İkincisi:

Bu konuda meşrû olan; ölü için duâ etmek ve onun adına tasaddukta bulunmaktır.

Nitekim Ebu Hureyre'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

[إِذَا مَاتَ الْإِنْسَانُ انْقَطَعَ عَنْهُ عَمَلُهُ إِلَّا مِنْ ثَلَاثَةٍ: إِلَّا مِنْ صَدَقَةٍ جَارِيَةٍ، أَوْ عِلْمٍ يُنْتَفَعُ بِهِ، أَوْ وَلَدٍ صَالِحٍ يَدْعُو لَهُ.] [رواه مسلم]

"İnsan öldüğü zaman, amelinin sevabı kesilir. Ancak (hayrın devamlı olması ve faydasının

kesilmemesi sebebiyle) Őu üç Őeyin sevabı kesilmez: Sadaka-i Cârîye (müslümanların yararlanması için bir Şeyi Allah rızâsı için vakfetmek gibi), faydalı ilim (insanlara Allah rızâsı için dînî ilimleri öğretmek veya bunun için kitap yazmak gibi), kendisine duâ eden hayırlı evlât (insan vefat ettikten sonra arkasında kendisine rahmet ve mağfiretle duâ eden birisini bıraktığı zaman, o evlâdın duâsı, yabancı bir kimsenin duâsından daha çok kabûle Őayandır)."[7]

İmam Nevevî -Allah ona rahmet etsin- Sahih-i Müslim'in Őerhinde Şöyle demiştir:

"Bu hadis, duânın sevabının ölüye ulaŐtığına delâlet etmektedir.Sadaka da böyledir. Fakat Kur'an okumak, onun sevabını ölüye bağışlamak ve ölünün yerine namaz kılmak gibi amellere gelince, Őâfiî mezhebi ve cumhura göre bu ameller ölüye ulaşmaz."

Bu konuda (12652) nolu sorunun cevabına bakabilirsiniz.

Bu sebeple babanıza bol bol duâ edin ve gücünüzün yettiği kadar onun için tasaddukta bulunun. Eđer babanız hac veya umre yapmamıŐsa, sizin de hac ve umre yapma imkânınız varsa, bunu yapın. Bu, Allah'ın izniyle ona fayda verecek amellerdendir.

Vefat etmiŐ babaya iyilik sayılan Őeylerden birisi de, babanızın arkadaŐına ikramda bulunmanız ve onun yakın akrabalarına iyilikte bulunmanızdır.

Allah Teâlâ, hastalığı, mü'min kulunun günahlarına keffâret kılar. Ayrıca mü'min kulu, hastalığa sabreder ve ecrini Allah Teâlâ'dan beklerse, bu, onun cennetteki derecesinin yükselmesine ve makamının yücelmesine vesile olur.

Nitekim Ebu Hureyre'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Şöyle buyurmuştur:

[مَا يُصِيبُ الْمُسْلِمَ مِنْ نَصَبٍ وَلَا وَصَبٍ وَلَا هَمٍّ وَلَا حُزْنٍ وَلَا أَذًى وَلَا غَمٍّ حَتَّى الشُّوْكَةِ يُشَاكُّهَا إِلَّا كَفَّرَ اللَّهُ بِهَا مِنْ خَطَايَاهُ.]
[رواه البخاريومسلم]

"Müslümana isâbet eden her yorgunluk, hastalık, sıkıntı, üzüntü, eziyet ve keder, hatta ayağına batan diken sebebiyle Allah onları onun günahlarına keffâret kılar."[8]

Allah Teâlâ'dan, müslümanların ölmüşlerine merhamet etmesini dileriz.

Allah Teâlâ en iyi bilendir.

[1] Nisâ Sûresi: 59

[2] Buhârî, hadis no: 2697. Müslim, hadis no:1718 (Lafız, Müslim'e âittir).

[3] Buhârî, hadis no: 2697. Müslim, hadis no: 1718

[4] Lukman Sûresi: 22

[5] Bakara Sûresi: 112

[6] İlmî Araştırmalar ve Dâimi Fetvâ Komisyonu Fetvâları

[7] Müslim; hadis no:1631

[8] Buhârî, hadis no: 5642. Müslim, hadis no: 2573.